

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Zanduitzee.nl Ruiende zwarte zee- eenden

29 april 2025

Inhoudsopgave

Ruiende zwarte zee-eenden.....	3
Onderzoeken.....	3
Meer informatie.....	4

Ruiende zwarte zee-eenden

Onderzoeken

- Zwarte zee-eenden
 - [Ruiende zwarte zee-eenden](#)
 - [Zandwingebieden belangrijk voor zwarte zee-eenden?](#)
 - [Telemetry zwarte zee-eenden](#)
 - [Nieuws over Zwarte zee-eenden](#)
- Schelpdierbanken
 - [Onderzoek met speciale multi-beam](#)
 - [Nieuws over schelpdierbanken](#)
- Rekolonisatie
 - [Nieuws over rekolonisatie](#)
 - [Rekolonisatie na zandwinning](#)
- Fijn sediment & ecologie
 - [Nieuws over Fijn sediment & ecologie](#)
- Slim zandwinnen
 - [Nieuws over Slim zandwinnen](#)
- Zeehonden en zandtransport
 - [Nieuws over Zeehonden en zandtransport](#)

De zwarte zee-eend is jaarrond in Nederland aanwezig. Doortrekkende of overwinterende zwarte zee-eenden komen elk jaar vanaf september en oktober in grote aantallen aan. Na april nemen de aantallen af. In de maanden daarna zijn er kleinere aantallen overzomerende en ruiende zwarte zee-eenden in Nederland te vinden (Leopold et al. 1995). Waarschijnlijk zijn dit grotendeels onvolwassen vogels die nog niet deelnemen aan het broedproces, maar ook volwassen, niet-broedende exemplaren gaan niet altijd terug naar de broedgebieden.

Ruiende dieren

Volwassen zwarte zee-eenden zijn circa 3-4 weken na de rui van hun vliegveren niet in staat om te vliegen. Voor mannen is dit waarschijnlijk in de periode midden juli-midden september, voor vrouwen tussen september-oktober (Baker 2016). Tijdens deze ruiperiode tussen midden juli –oktober zijn de dieren extra kwetsbaar voor verstoring door onder andere schepen.

Niet-ruiende zwarte zee-eenden vluchten op afstanden van meer dan 2000 m al voor naderende schepen (o.a. Schwemmer et al., 2011). Ruiende dieren hebben die mogelijkheid niet en kunnen vaak niet veel meer dan onder water duiken. Het is dan ook heel belangrijk om deze ruiende groepen niet te verstoren.

Door meer gegevens te verzamelen over de in Nederland overzomerende en mogelijk ruiende eenden, kunnen we in de toekomst de voor zwarte zee-eenden belangrijke locaties misschien beter ontzien.

Vliegtuigtellingen

Tijdens een vliegtuigtelling eind augustus 2019 zijn boven Schiermonnikoog bijna 19.000 zwarte zee-eenden geteld (Sluijter et al., 2020). Dat is een vanuit natuurbeschermingsoogpunt relevant percentage (2,5%) van de internationale flyway populatie (Wetlands International 2022). Een jaar later zijn in opdracht van het onderzoeksprogramma ZanduitZee eind juli en begin september 2020 vliegtuigtellingen uitgevoerd specifiek gericht op overzomerende en ruiende zwarte zee-eenden.

Groep zwarte zee-eenden op de Noordzee (foto P. Wolf)

Tijdens zee-eend tellingen eind juli 2020 zijn groepen ruiende (>95%) zwarte zee-eenden gezien aan de noordkant van Texel en Terschelling. Begin september werden de grootste aantallen zwarte zee-eenden, waarvan een deel nog in de rui (~35%), weer boven Terschelling en aan de noordkant van Texel aangetroffen.

De aantallen overzomerende en ruiende zwarte zee-eenden in Nederland kunnen per jaar flink variëren. Om een goed beeld te krijgen van de aantallen en locaties waar deze te beschermen groepen voorkomen, zal dit de komende jaren met behulp van vliegtuigtellingen daarom verder worden gevolgd.

Meer informatie

[Bekijk de resultaten van zwarte zee-eenden tellingen in de zomer van 2020 \(pdf, 6.3 MB\)](#)

URL: <https://zanduitzee.nl/onderzoeksthema/zwarte-zee-eenden/landingspagina/>

Datum: 29 april 2025